

Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών πρακτικών κατά της κλιματικής αλλαγής που εφαρμόζονται στην ορεινή Λάρνακα

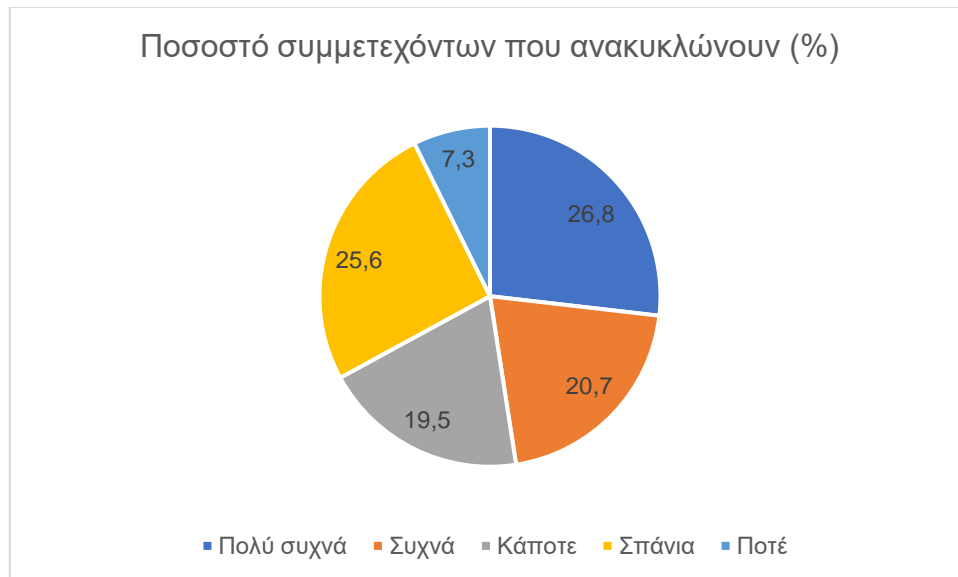
Η κλιματική αλλαγή αναφέρεται στις μακροπρόθεσμες μεταβολές στο κλίμα του πλανήτη μας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της θερμοκρασίας, των αλλαγών στα πρότυπα των βροχοπτώσεων και των ακραίων καιρικών φαινομένων. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι την κύρια ευθύνη της κλιματικής αλλαγής έχουν οι ανθρωπίνες δραστηριότητες, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων, η αποψίλωση των δασών και η βιομηχανική δραστηριότητα, οι οποίες αυξάνουν τα αέρια του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα. Επιπλέον, η λανθασμένη διαχείριση απορριμμάτων συμβάλλει σημαντικά στην κλιματική αλλαγή, καθώς η αποσύνθεση των απορριμμάτων σε χωματερές απελευθερώνει μεθάνιο και διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να έχει πολλαπλές σοβαρές συνέπειες σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μείωση της παραγωγής σε γεωργία και κτηνοτροφία, η περιορισμένη διαθεσιμότητα νερού, η άνοδος της στάθμης του νερού σε παράκτιες περιοχές, τα οικονομικά προβλήματα και η μείωση της βιοποικιλότητας είναι λίγες μόνο από τις επιπτώσεις που αναμένεται να προκληθούν από την ενίσχυση της κλιματικής αλλαγής. Στην Κύπρο προβλέπονται αυξημένες θερμοκρασίες, μείωση των ποσοτήτων των βροχοπτώσεων και αυξημένη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων, όπως ξηρασίες και πλημμύρες.

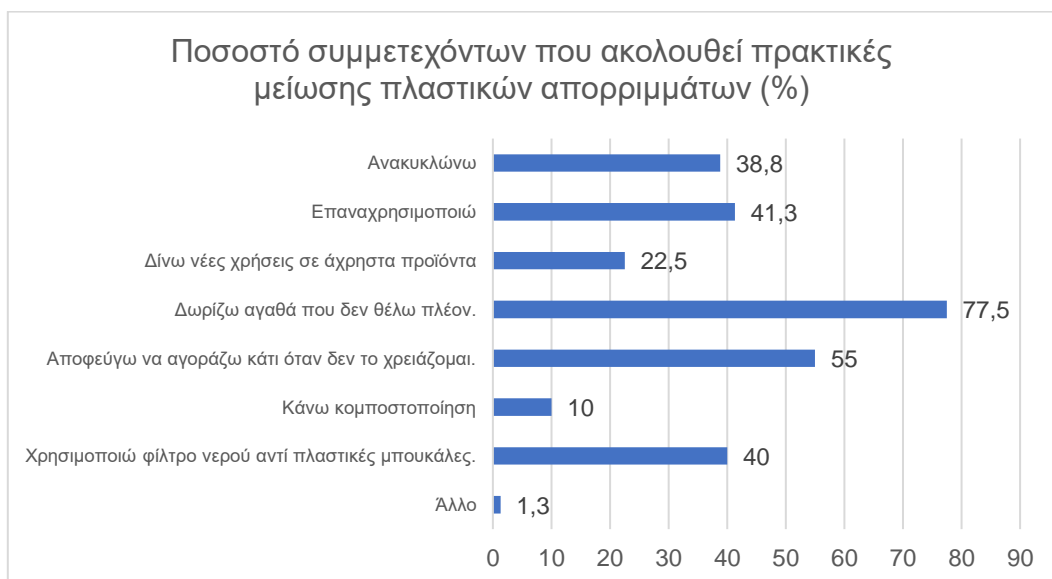
Η κρισιμότητα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής επιβάλλει την άμεση αξιολόγηση της μέχρι τώρα στάσης μας και την εύρεση τρόπων αντιμετώπισης του προβλήματος. Για τον σκοπό αυτό, διεξήγαμε έρευνα στο Σχολείο μας με ανώνυμο ερωτηματολόγιο, που αφορούσε στις γνώσεις, στις συνήθειες και στην προθυμία των κατοίκων της τοπικής κοινότητας σχετικά με τις αλλαγές του κλίματος και τις περιβαλλοντικές πρακτικές. Τα κυριότερα θέματα για τα οποία ερωτήθηκαν οι συμμετέχοντες αφορούσαν στη διαχείριση απορριμμάτων, σε πρακτικές που σχετίζονται με εξοικονόμηση ενέργειας στο σπίτι, στα μέσα διακίνησής τους και στις γνώσεις τους σχετικά με τα αίτια και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 83 άτομα ηλικιών 12-59 ετών, από 18 κοινότητες/δήμους της ορεινής Λάρνακας. Τα αποτελέσματα αναλύθηκαν με ραβδογράμματα και κυκλικά διαγράμματα.

Όσον αφορά τις συνήθειες τους σχετικά με τη διαχείριση απορριμμάτων και την εξοικονόμηση ενέργειας, παρατηρήθηκε ότι πολλοί συμμετέχοντες εφαρμόζουν ήδη μέτρα, αλλά υπάρχει χώρος για βελτίωση και εφαρμογή περισσότερων. Για παράδειγμα, 33% περίπου των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι δεν ανακυκλώνουν σχεδόν ποτέ ή σπάνια (Εικόνα 1). Λιγότερο από το 50% ανακυκλώνει όλα τα υλικά για τα οποία ερωτήθηκαν (χαρτί, πλαστικό, γυαλί, ρούχα, μπαταρίες, κομποστοποίηση). Αξίζει να σημειωθεί ότι, περίπου το 40% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν υπάρχει πρόγραμμα συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών στην κοινότητα ή στον δήμο τους. Επιπλέον, δεν εφαρμόζονται επαρκώς πρακτικές μείωσης των

απορριμμάτων, όπως η αποφυγή της άσκοπης κατανάλωσης, η επαναχρησιμοποίηση και η απόδοση νέων χρήσεων σε πλαστικά αντικείμενα (Εικόνα 2). Τα αποτελέσματα αυτά καταδεικνύουν την ανάγκη για δημιουργία περαιτέρω προγραμμάτων διαχείρισης απορριμμάτων και εντατικοποίηση των προσπαθειών ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών όσον αφορά τη σημασία της ανακύκλωσης και της μείωσης των απορριμμάτων.

Εικόνα 1: Συχνότητα με την οποία οι συμμετέχοντες ανακυκλώνουν

Εικόνα 2: Πρακτικές που ακολουθούνται για τη μείωση πλαστικών απορριμμάτων

Ως προς την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας, παρατηρήθηκε ότι πολλοί έχουν ήδη υιοθετήσει μέτρα, όπως η χρήση ενεργειακά αποδοτικών συσκευών και η μείωση της χρήσης φωτισμού και κλιματισμού, όταν δεν είναι αναγκαία. Ωστόσο, υπάρχει ακόμα περιθώριο για την εφαρμογή περαιτέρω μέτρων, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η

βελτίωση της μόνωσης των κτιρίων. Η αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, εκτός από το οικονομικό κόστος που επιφέρει, αποτελεί παράγοντα που συμβάλλει στην κλιματική αλλαγή. Συνεπώς, είναι απαραίτητο οι πολίτες να ενημερωθούν αποτελεσματικά για τις επιπτώσεις της αυξημένης κατανάλωσής του, αλλά και να υποστηριχθούν πρακτικές μειώσής της.

Εικόνα 3: Πρακτικές που ακολουθούνται για μείωση κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος

Μία σημαντική αιτία αύξησης της κλιματικής αλλαγής είναι η έντονη χρήση αυτοκινήτων ορυκτών καυσίμων, αφού παράγουν αέρια του θερμοκηπίου. Παρατηρήθηκε ότι πολλοί προτιμούν το αυτοκίνητο αντί των μαζικών μέσων μεταφοράς, της ποδηλασίας ή της πεζοπορίας. Συγκεκριμένα, περίπου 43% των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι προτιμούν τη διακίνηση με τα πόδια ή το ποδήλατο, αντί του αυτοκινήτου καθημερινά ή μερικές φορές τη εβδομάδα. Περίπου 19% χρησιμοποιεί ποδήλατο ή περπάτημα μερικές φορές τον μήνα, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό (περίπου 38%) μερικές φορές τον χρόνο ή ποτέ. Η υψηλή προτίμηση στη χρήση αυτοκινήτου ενδέχεται να οφείλεται σε προβλήματα υποδομής και την ανεπάρκεια συγκοινωνιακού δικτύου, αλλά υποδηλώνει επίσης την ανάγκη για ενθάρρυνση και προώθηση βιώσιμων μεταφορικών λύσεων.

Βάσει των απαντήσεων τους, παρατηρήθηκε ότι οι συμμετέχοντες διέθεταν ορισμένες γνώσεις σχετικά με τις αιτίες και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανθρώπινη ευθύνη και τις δυνατότητες δράσης. Ενδεικτικά, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν την ευθύνη του ανθρώπου στην κλιματική αλλαγή, αλλά σημαντικό ποσοστό δεν φαίνεται να γνωρίζουν αρκετές ανθρώπινες δράσεις που συμβάλουν σε αυτή, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων, η αύξηση κτηνοτροφίας και της ποσότητας αποβλήτων. Περισσότεροι από το 94% αντιλαμβάνονται ότι η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επιφέρει αρνητικές συνέπειες, όμως

υπάρχουν σοβαρές επιπτώσεις τις οποίες δεν γνωρίζει σημαντικό ποσοστό συμμετεχόντων. Για παράδειγμα, περισσότεροι από το 50% δεν συγκαταλέγουν στους πιθανούς κινδύνους τη μείωση της διαθεσιμότητας του νερού, τις πλημμύρες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τη μείωση της βιοποικιλότητας. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι, σχεδόν όλοι/ες οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι/ες να αλλάξουν τις συνήθειές τους για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Η έρευνα που διεξήγαμε είναι σημαντική γιατί παρέχει στοιχεία και πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη πολιτικών και προγραμμάτων δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη βελτίωση της διαχείρισης απορριμμάτων. Τα βασικά συμπεράσματα που εξάγονται από τα αποτελέσματα της έρευνας περιλαμβάνουν την ανάγκη για ενίσχυση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, είναι άμεση ανάγκη η προώθηση βιώσιμων πρακτικών και η ανάπτυξη πολιτικών για τη βελτίωση της διαχείρισης απορριμμάτων. Θα μπορούσαν να δημιουργηθούν κίνητρα σε κάθε κοινότητα/δήμο για μείωση της ποσότητας των αποβλήτων και της ορθότερης διαχείρισης τους. Θα ήταν χρήσιμο να γίνει εκστρατεία ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης σχετικά με τα αίτια και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και τρόπους αντιμετώπισής της. Είναι αναγκαίο επίσης να προωθηθεί η χρήση μαζικών μέσων μεταφοράς, ποδηλάτου ή πεζοπορίας για διακίνηση. Από την πλευρά μας, ως μέλη της σχολικής κοινότητας, θα πρέπει να θέσουμε ως στόχο την εφαρμογή δράσεων για αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τόσο εντός του Σχολείου μας, αλλά και στους δήμους/κοινότητες της περιοχής μας. Άλλωστε, το μέλλον του τόπου αλλά και του πλανήτη μας εναπόκειται στα δικά μας χέρια.

Βιβλιογραφία:

- [Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής | Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση | Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο \(europa.eu\)](#)
- [Κλιματική αλλαγή και διαχείριση απορριμμάτων | ΕΦΣΥΝ \(efsyn.gr\)](#)
- [Πλαστικά: αυξανόμενη ανησυχία για το περιβάλλον και το κλίμα. Πώς μπορεί η Ευρώπη να αντιστρέψει αυτή την τάση; — Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος \(europa.eu\)](#)
- [Έρευνα: Πώς τα πλαστικά απορρίμματα συμβάλλουν στην κλιματική αλλαγή | Fortunegreece.com](#)
- [Συνέπειες της κλιματικής αλλαγής - Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](#)

Μαθήτριες:

Παναγιώτα Παραδεισιώτη, Μαρίνα Παραδεισιώτη (Γ'3)